

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Pastorum Sive Instructio Practica Neoparochorum

Dirckinck, Johann

Treviris, 1702

Caput. 15. De administr. SS. Eucharistiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51873)

tenetur id Pastor permittere. *Diana*
p. 4. tr. 8. res. 102. 8. Hæreticum, qui
 cum ignorantia inculpabili in hæresi
 vel errore perseveravit, & converti
 cupit, potest absolvere *Laym. l. 2. tr.*
1. c. 15. 9. Parochianum, casum refer-
 vatum, confitentem, potest ad Regu-
 larem privilegiatum mittere. 10. Ha-
 bet facultatem quemcunque Confes-
 sarium sibi eligendi *Barbosa.*

Varias doctrinas de particularibus confesso-
 nibus, puerorum & puellarum, juvenum, Rusti-
 corum, non integrè confitentium, peccatorum
 inveteratorū, piè vivere volentium, Hæreticorū
 converforum, Reorum, Infirmorum, moribun-
 dorum, mulierum, Surdorum, scrupulorum.
 Vide instruct. P. Lohner de confess. p. 2. An-
 gustiæ hujus Libelli non sinunt ad particularia
 ista enucleatiùs tradenda descendere.

C A P U T X V.

De administratione Sacramenti
Eucharistiæ.

SANCTISSIMUM altaris Sacramen-
 tum, quod est Sacramentum Sacra-
 mentorum, velut aurum inter metalla
 velut sol inter planetas, omnibus aliis
 super-

supereminens, in quo, ut loquitur
Concilium Tridentinum sess. 13. c. 2.
Christus Dominus Divitias sui erga ho-
mines amoris effudit, memoriam faciens
suorum mirabilium. Sacramentum,
inquam, illud pretiosum, admirandum,
salutiferum, & omni suavitate reple-
tum, meretur, ut Parochus sibi com-
missos, quàm diligentissimè instruat
& disponat, ad illud debitè suscipien-
dum, tum etiam ut illud devotè reve-
renter & sanctè administret ac distri-
buat, pro quo sequentia servient mo-
nita.

Monitam I. Tabernaculum, sive
sacrarium in quo asservatur, sanctissi-
mum Sacramentum, sit firmum, mun-
dum, minimè humidū, interiùs & ex-
teriùs, pro facultatibus cujusq; Eccle-
siæ, ita decenter & magnificè exorna-
tum, ut signum sit fidei, reverentiæ
& devotionis, illud curantium, & ea-
rundem virtutum incitamentum, illud
visitantium, adorationis que causâ
accedentium. Cujus claves asservet
ipse

ipse Parochus, aut ejus Sacellanus, non custos, serueturque semper bene, clausum. Et ante illud diu noctuque lumen ardeat, in signum, ibidem Christum esse, qui est lumen, indeficiens & candor lucis æternæ; atque ad incrementum fidei & devotionis.

Monitum II. Vasa sacra, in quibus affervatur, monstratur aut deportatur SS. Sacramentum, ut sunt monstrantia, ciboria, calices & pyxides, si aurea, argentea, aut inaurata sint, sint munda & nitida; eumque in finem, quot annis, minimum semel circa pascha, lixivio, aut aquâ calidâ, munden- tur, & interiùs, exteriùsque purificentur, ac nitore pristino restituantur. Si verò ob paupertatem Ecclesiæ, periculùmve direptionis stannea sint, diligentissimè defricentur.

Monitum III. Hæc vasa, in quo Sacramentum affervatur, tam in tabernaculo, quàm super altare posita, corporale benedictum ac mundum substratum habeant. Nec hostiæ consecrata

crata nimis diu asserventur, sed singulis quatuordecim diebus, aut summum mensibus, distribuantur aut à Parocho sumantur, calixque aut pyxis à minimis particulis purificetur, novæque hostiæ consecrentur.

Monitum IV. Parochus tum per conciones, tum per catecheses, diligentissimè suos Parochianos instruat, ut hoc mysterium & eò spectantia probè intelligant, altissimamque de eo estimationem concipiant, qualia sunt, de hujus SS. Sacramenti, veritate, transubstantiatione, adoratione, sumptione & oblatione, in Concilio Florentino & Tridentino tot Patrum & Doctorum testimonio definita. Deinde instruat suos, quomodo mundam conscientiam, jejuni à media nocte, magnam pietate, fide, humilitate, modestiam, charitate, ac devotione ad hoc Sacramentum accedere, seseque præparare oporteat, quomodo etiam exterius reverentiam, decentiamque præ-

T

præ-

præferre debeant, habitumque honestum & modestum, absque superbia, fastûs & impudicitia signis, præsertim mulieres, gestent. Accedentes ad sacram mensam, utroque genu flexo, non vagis oculis, aut incompositis manibus; sed ante pectus junctis, oculisque in sacram hostiam defixis aut demissis, suppliciter in loco communionis se sistant; non sese prementes, aut trudentes; sed omni cum modestia, sedatione ac gravitate, accedentes, Sacerdote sacram hostiam porrigente, caput ad eam percipiendam non nihil attollant, oculis interim demissis, & os minimum ad latitudinem pollicis honestè aperiant, & linguam usque ad inferius labium ultra dentes exerant, ut sacra hostia, sine barbæ aut dentium offensione, super eam à Sacerdote imponi possit.

Monitum V. Sunt nonnulli, qui nunquam satis Eucharistiæ mysterium doceri, aut capere possunt, v. g. mul

muti à nativitate, surdi & semistulti; his omnino negare panem cœlestem, non videtur esse prudentia Dispensatoris fidelis, sed crudelitas. Dum igitur hi suâ hebetudine plus capere non possunt, quàm quod Eucharistia sit saluberrimus animæ cibus, ubi hoc, quibuscunque potest modis, Pastor ipsis inculcârit, & ad aliquem pietatis sensum ac reverentiâ excitârit, committere non debet, quin nonnunquam, festis maximè solennibus, Christo nato aut resurgenti sacris, eos sacrâ dape reficiat, idque tantò magis, quòd hi ipsi observando, quâ reverentiâ, quo pietatis sensu, quâ interioris, exteriorisque hominis compositione, alii ad adorandum hoc mysterium accedant, inde intelligant rem utique magnam geri, sibi que idcirco etiam summi faciendam. S. Thomas 3. p. q. 80. a. 3. Layman. l. 5. tr. 4. c. 4. n. 4.

Monitum VI. Curet ante omnia Pastor, ut Parvuli primâ vice ad Sacrum epulum accedentes, animum

T 2

nulli

nulli culpæ gravi obnoxium habeant. Nam nimis quàm miserum esset, si infelices isti, initium hujus frequentandi à sacrilegio facerent: contingit non rarò talibus pueris vix illucescere diem rationis, quin vel pravis sodalium exemplis, vel deterioribus colloquiis discant peccare, antequam ferè per ætatem peccare possint. Hinc Draco ille infernalis eis inhiat, ut devoret. Doceat igitur Pastor, ruborem deponere, peccata, si qua sint, sincerè in exhomologesi aperire. Juvabit, si aliquot annis antè confiteantur, & ad primam communionem accessuri, totius vitæ noxas confessione expient.

Monitum VII. Crudelis quoque non fidelis dispensator est hujus cœlestis alimonix, qui adolescentes admittere ad divinam mensam recusat, antequam vigesimum ætatis annum impleant. Dicunt illos non capere mysterium. Cipient si Pastor omnem laborem adhibeat privatim & publicè

cè instruat, ad catechesin venire jubeat, & si negligentiores fuerint, cogat. S. Thomæ sententia est. 3. p. q. 80. a. g. ad 3. *Quando jam pueri incipiunt, aliqualem usum rationis habere, ut possint devotionem concipere hujus Sacramenti, tunc potest eis hoc Sacramentum conferri.*

Monitum VIII. Non sit nimis profusus, nec nimis parcus in permittenda communione: sicut contra leges agriculturæ peccat, qui aperto sacco sementem profundit, ita manu clausâ seminandum non est. *Medio tutissimus ibis.* Cunctis sufficienti dolore suas noxas detestantibus, videtur permitti posse, ut semel quot mensibus ad sacram synaxin accedant. Aliis studio virtutis & perfectionis magis additis, & animam à priorum commodorum & oblectationum studio, tanquam humoribus noxiis, evacuantibus, sui que ac passionum suarum mortificationi assiduè intentis, etiam sæpius in hebdomade communio per-

multi potest. Omnis illa frequentia,
ex mente Doctoris Angelici, laudem
meretur, qua cibi illius a stimulationem
ac desiderium auget, nec reverentiam
ullo modo diminuit. *Auget fervorem
& non minuit reverentiam.* 3. p. q. 80.
a. 3. De Monialibus in specie memi-
nit Decretum antecitatum Innocentii
XI. Pontificis, *si puritate vita emine-
ant, & fervore spiritus ita incaluerint,
ut digna frequentiori aut quotidiana
sanctissimi Sacramenti perceptione vide-
ri possint, id illis à Superioribus permit-
tatur.*

Monitum IX. Caveat Sacerdos,
ne Sacramentum communicet indi-
gnis; quales sunt pueri & puella non
sufficienter instructi, notorii peccato-
res, concubinarij, usurarii, meretrici-
ces, magi, nominatim excommunicati.
His enim etiam publicè perenti-
bus Eucharistia deneganda est. Prae-
terea quos in Confessione indignos
aut non dispositos notaverit, monere
ne accedant, quales sunt, qui malè par-

ta restituere, occasiones proximas peccandi deserere, pravásque consuetudines blasphemandi, sese inebriandi, luxuriosè vivendi, deponere noluerint & hujusmodi plures: his, si privatim petant communionem, ea neganda est, & suaviter instruendi sancta sanctè tractanda esse: si verò petant publicè, non erit deneganda.

Monitum X. Sicut non est danda Eucharistia indignis, ita dignis non est deneganda, si moderatè petant. Pontifex Innocentius XI. in quodam decreto (quod apud Cardenas in fine, videri poterit,) quoties communio permittenda sit conjugatis, viduis, Devotis & Monialibus, Parochorum & Confessariorum prudentiæ & discretioni reliquit. S. Leo Papa epist. 80. *Nulli, inquit, Christianorum facile communio denegetur.* Dicit Pastor quispiam: Ergòne quilibet, cum quacunque molestia Parochi, sacro epulo reficiendus erit? Respondetur, teneri Parochum, toties audire confessionem.

& communicare Parochianum, quoties hic obligatur sub gravi peccato. Quod si ex devotione solum petat communionem aut confessionem; communior Doctorum opinio censet, non posse eum hoc negare; salvo officio, si alius non adsit, à quo id praestari queat: quia Pastor, Christi vices gerit: Si ergo Christus eum non repellit, nec Pastor id facere debet. Deinde si errantes quarere tenetur, certè redeuntes sponte non licet repellere, nisi morbo, aliisve gravioribus negotiis, ad Dei quoque cultum pertinentibus, impediatur, aut alius adsit, qui vices ejus supplere queat: aliàs citra noxam negligentia respondentem, laborem hunc recusare non potest. Debet Pastor non solum pabulum summè necessarium, sed etiam utile praeberè. Quis unquam Pastorum oves extremà fame laborantes solum reficit, aliàs morituras? Quin imò gaudet, si quavis horà, pabulo se reficiant, dummodo id illis conducatur, & ideo libenter

ter per pascha sequitur, sive actu in-
terea uratur, sive gelu. Imitetur Pa-
stor animarum; & quoties oves ratio-
nabiliter petunt & oportunè, nunquam
deneget. Requirit enim id ejus offi-
cii ratio. Videatur Suarez in 3. p.
disp. 72. a. 3. Navarrus, Layman. A-
zor, Toletus, Reginaldus, Filliuci &c.

Monitum XI. Parochus in distri-
buenda communione ritum in rituali
Diecefano præscriptum servet; in-
struat communicantes, quomodo post
communione Deo gratias agere, &
pios adorationis, humilitatis, laudis,
oblationis sui, & charitatis actus eli-
cere; & mediam saltem horulam in
eis transigere debeant; nec statim à
communione expuant, garriant, aut
templo discedant.

Monitum XII. Circa præceptum
paschalis communionis, diligenter Pa-
rochianos præmoneat, urgeat & exe-
quatur; ut paschalem communionem
in Parochiali templo sumant; ut con-
stet eos præcepto huic fecisse satis nec
pœnâ careant, qui obligationi defue-
rint.

Monitum XIII. Ad crebriorem communionem excitabit suos parochianos variis industriis. 1. Ratione festorum B. V. & Sanctorum primariorum. 2. Ereptione Congregationum, quæ inter alias Leges, hanc de frequentiore communionem habeant, quales sunt de B. V. & SS. Rosario, de agonia Domini. 3. Promptitudine sua in audiendis confessionibus. 4. Frequenti commendatione, & maximi fructus communionis demonstratione, prætextuümque frivolorum refutatione.

Monitum XIV. In parasceves die, non datur communicatio nisi infirmis. Sacra rituum Cong. 1622. 29. Febr. Deficientibus particulis, Pastor celebrans de sua hostia potest partem dare communicanti. Fagundez Præc. 1. l. 3. c. 20. Non tenetur pueros ad communionem paschalem astringere, mox ubi annæ discretionis attingerint, ut majori diligentiâ tanto Sacramento debitâ, præparentur, Diana p. 5. tr. 14. ref. so

Si Pastor ob chiragram, aliudve impedimentum, nequeat anterioribus digitis hostiam porrigere, licet posterioribus digitis eam ministrare, quia hi digiti etiam consecrati sunt. Toletus. Gobat. casu 21 Alph. comm Si Eucharistiam sine lumine & præviâ confessione ministret, non peccat mortaliter, sed venialiter, si extra sacrificium eam ministret Suarez d. 27. s. 4. Intra sacrificium peculiare lumen pro communione accendi solet, id tamen omittere, nullam per se culpam continet. Gobat alph. n. 167. Denique Pastor licitè potest, quemcunque Sacerdotem simplicem, suo loco, substituere, ad communionem distribuendam.

CAPUT XVI.

De Sacramento confirmationis.

Sacramenta sunt 7. tanquam septem planetæ, Ecclesiæ coelum illustrantia, quæ inter Eucharistia ut sol eminet. Tria ex his Parochus non ad-

T 6 mini-